A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2017. július 26.*

„Előzetes döntéshozatal – 604/2013/EU rendelet – Harmadik országbeli állampolgár által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározása – Nemzetközi védelemben részesülni kívánó kivételesen nagyszámú harmadik országbeli állampolgár érkezése – Határátlépés valamely tagállam hatóságai általi megszervezése egy másik tagállamba való átutazás céljából – Humanitárius okokon alapuló eltérés értelmében engedélyezett beutazás – 13. cikk – Külső határ szabálytalan átlépése – A határátlépéstől számított tizenkét hónapos határidő – 27. cikk – Jogorvoslat – A bírósági felülvizsgálat terjedelme – 29. cikk – Az átadás végrehajtására rendelkezésre álló hat hónapos határidő – A határidők számítása – Jogorvoslat igénybevétele – Halasztó hatály”

A C-490/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság, Szlovénia) a Bírósághoz 2016. szeptember 16-án érkezett, 2016. szeptember 13-i határozatával terjesztett elő az

A. S.

és

a **Republika Slovenija**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Tizzano elnökhelyettes, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (előadó), J. L. da Cruz Vilaça, M. Berger és A. Prechal tanácselnökök, A. Rosas, A. Arabadjiev, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. március 28-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– A. S. képviseletében M. Nabergoj és S. Zbičajnik svetovalca za begunce,

* Az eljárás nyelve: szlovén.

– a szlovén kormány képviseletében N. Pintar Gosenca, B. Jovin Hrastnik és A. Vran, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében T. Papadopoulou, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében E. Armoët, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: L. Cordì avvocato dello Stato,

– a magyar kormány képviseletében Tátrai M. M. és Fehér M. Z., meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében G. Hesse, meghatalmazotti minőségben,

– az Egyesült Királyság kormánya képviseletében C. Crane, meghatalmazotti minőségben, segítője: C. Banner barrister,

– a svájci kormány képviseletében U. Bucher, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Condou-Durande, M. Žebre és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. június 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o., a továbbiakban: „Dublin III” rendelet) 13. cikke (1) bekezdésének, 27. cikke (1) bekezdésének és 29. cikke (2) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a szíriai állampolgár A. S. és a Republika Slovenija (Szlovén Köztársaság) között ez utóbbi azon határozatának tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amely elutasította az A. S. által benyújtott, nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatát.

Jogi háttér

3 A „Dublin III” rendelet (4), (5) és (19) preambulumbekezdése így szól:

„(4) [Az Európai Tanács által az 1999. október 15–16-i tamperei rendkívüli ülésén elfogadott] következtetések azt is megállapították, hogy [a közös európai menekültügyi rendszernek] rövid időn belül világos és alkalmazható [helyesen: a gyakorlatban működőképes] módszer kialakítására is ki kell terjednie annak a tagállamnak a meghatározása céljából, amely felelős egy menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért.

(5) E módszernek mind a tagállamok, mind az érintett személyek vonatkozásában tárgyilagos és méltányos szempontokon kell alapulnia. Lehetővé kell tennie különösen a felelős tagállam gyors meghatározását, hogy a nemzetközi védelem megadására vonatkozó eljáráshoz való hatékony hozzáférés biztosított legyen, és a nemzetközi védelem iránti kérelmekkel kapcsolatos gyors döntéshozatal ne kerüljön veszélybe.

[…]

(19) Az érintett személyek jogainak hatékony védelme érdekében jogi biztosítékokat és hatékony jogorvoslati eszközöket [helyesen: jogi garanciákat és hatékony jogorvoslathoz való jogot] kell biztosítani a felelős tagállamnak való átadásra vonatkozó határozatokkal kapcsolatban, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összhangban. A nemzetközi jog tiszteletben tartása érdekében az ilyen határozatok elleni hatékony jogorvoslatnak egyaránt ki kell terjednie e rendelet alkalmazásának, valamint az azon tagállamban fennálló jogi és ténybeli helyzetnek a megvizsgálására, amelynek a kérelmezőt átadják.”

4 E rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet megállapítja egy harmadik országbeli állampolgár, vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam (a továbbiakban: a felelős tagállam) meghatározására vonatkozó feltételeket és eljárási szabályokat.”

5 Az említett rendelet 3. cikke (2) bekezdésének második albekezdése a következőket írja elő:

„Amennyiben egy kérelmezőt lehetetlen az elsődlegesen felelősnek kijelölt tagállamnak átadni, mivel megalapozott okokból feltételezhető, hogy az adott tagállamban a menekültügyi eljárásnak és a kérelmezőkre vonatkozó befogadási feltételeknek szisztematikus [helyesen: rendszerszintű] hiányosságai vannak, aminek eredményeként az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód kockázata áll fenn, a felelős tagállam meghatározására vonatkozó eljárást lefolytató tagállam tovább vizsgálja a III. fejezetben meghatározott feltételeket annak megállapítása érdekében, hogy egy másik tagállam kijelölhető-e felelős tagállamnak.”

6 Ugyanezen rendelet 7. cikkének (2) bekezdése szerint:

„Az e fejezetben megállapított feltételek szerinti felelős tagállam meghatározása során azt a helyzetet kell alapul venni, ami a kérelmező nemzetközi védelem iránti kérelmének valamely tagállamhoz történő első benyújtásakor fennállt.”

7 A „Dublin III” rendelet 12. cikke a felelős tagállam meghatározására vonatkozó olyan feltételt vezet be, amely a tartózkodásra jogosító engedélyek vagy vízumok kiadásával kapcsolatos.

8 E rendelet „Beutazás és/vagy tartózkodás” című 13. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben az e rendelet 22. cikke (3) bekezdésében említett két listán ismertetett közvetlen vagy közvetett bizonyíték alapján, beleértve a [604/2013 rendelet hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítását szolgáló Eurodac létrehozásáról, továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagy méretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló 1077/2011/EU módosításáról szóló, 2013. június 26-i 603/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben (HL 2013. L 180., 1. o.)] említett adatokat, megállapítást nyer, hogy a kérelmező harmadik országból

érkezve szabálytalanul lépte át egy tagállam határát szárazföldön, tengeri vagy a légi úton, az a tagállam felelős a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért, amelynek területére így lépett be. Ez a felelősség 12 hónappal a jogellenes határátlépést követően megszűnik.”

9 A „Dublin III” rendelet 21. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Amennyiben az a tagállam, amelyben nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtottak be, úgy véli, hogy egy másik tagállam felelős a kérelem megvizsgálásáért, haladéktalanul, de minden esetben a 20. cikk (2) bekezdése értelmében benyújtott kérelem időpontját követő három hónapon belül megkeresheti e másik tagállamot, hogy vegye át a kérelmezőt.

Az első albekezdéstől eltérően, a 603/2013/EU rendelet 14. cikke alapján nyilvántartott adatokra vonatkozó Eurodac-találat esetén a megkeresést az említett rendelet 15. cikke (2) bekezdésének megfelelően a találat beérkezését követő két hónapon belül be kell nyújtani.

Amennyiben a kérelmező átvétele iránti megkeresésre az első és második albekezdésben meghatározott időszakon belül nem kerül sor, a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért az a tagállam felelős, ahol a kérelmet benyújtották.”

10 A „Dublin III” rendelet 23. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőképpen szól:

„(2) A visszavétel iránti megkeresést haladéktalanul, de minden esetben a 603/2013/EU rendelet 9. cikkének (5) bekezdése szerinti Eurodac-találat beérkezését követő két hónapon belül kell megtenni.

Ha a visszavétel iránti megkeresés az Eurodac-rendszerből kapott adatoktól eltérő bizonyítékon alapul, a 20. cikk (2) bekezdése értelmében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásának időpontját követő három hónapon belül el kell küldeni a megkeresett tagállamnak.

(3) Amennyiben a visszavétel iránti megkeresésre nem kerül sor a (2) bekezdésben meghatározott határidőkön belül, a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért az a tagállam felelős, amelyben az új kérelmet benyújtották.”

11 A „Dublin III” rendelet 26. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„Amennyiben a megkeresett tagállam beleegyezik a kérelmező […] átvételébe vagy visszavételébe, a megkereső tagállam értesíti az érintett személyt arról a határozatáról, hogy átadja a felelős tagállamnak és – adott esetben – nem vizsgálja meg a nemzetközi védelem iránti kérelmét. […]”

12 E rendelet 27. cikkének (1) és (3) bekezdése előírja:

„(1) A kérelmezőnek […] joga van az átadásra vonatkozó határozatok elleni hatékony jogorvoslathoz, amelyet bírósághoz vagy törvényszékhez tény- vagy jogkérdésben [helyesen: amelyet bírósághoz tény- vagy jogkérdésben] benyújtott fellebbezés vagy felülvizsgálati kérelem formájában gyakorolhat.

[…]

(3) Az átadásra vonatkozó határozatok elleni fellebbezésre vagy felülvizsgálatra vonatkozóan a tagállamok jogszabályaikban előírják az alábbiakat:

a) a fellebbezés vagy felülvizsgálat feljogosítja az érintettet, hogy annak elbírálásáig az adott tagállamban maradhasson; vagy

b) az átadás automatikusan felfüggesztésre kerül, és e felfüggesztés megszűnik azon észszerű időtartam elteltével, amely alatt valamely bíróságnak vagy törvényszéknek [helyesen: valamely bíróságnak] a felfüggesztés iránti kérelem alapos és szigorú vizsgálatát követően határozatot kellett hoznia arról, hogy a fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak halasztó hatályt biztosít-e; vagy

c) az érintett személy észszerű időtartamon belül kérelmezheti a bíróságtól vagy törvényszéktől [helyesen: kérelmezheti a bíróságtól] az átadásra vonatkozó határozat végrehajtásának felfüggesztését a fellebbezés vagy felülvizsgálat elbírálásáig. A tagállamok azáltal biztosítják a hatékony jogorvoslatot, hogy felfüggesztik az átadást mindaddig, amíg a felfüggesztés iránti első kérelemről határozatot nem hoznak. […]”

13 Az említett rendelet 29. cikke (1) és (2) bekezdésének szövege a következő:

„(1) A kérelmezőnek […] a megkereső tagállam részéről a felelős tagállamnak történő átadása […] legkésőbb hat hónappal az érintett személy átvétele vagy visszavétele iránti megkeresés másik tagállam általi elfogadását, vagy a 27. cikk (3) bekezdésének megfelelő halasztó hatály esetén hat hónappal a fellebbezéssel vagy felülvizsgálattal kapcsolatos jogerős határozatot követően [történik].

[…]

(2) Amennyiben az átadásra nem kerül sor a hat hónapos határidőn belül, a felelős tagállam mentesül az érintett személy átvételére vagy visszavételére vonatkozó kötelezettség alól, és a felelősség a megkereső tagállamra hárul. E határidő legfeljebb egyéves időtartamra meghosszabbítható, ha az átadásra az érintett személy szabadságvesztése miatt nem kerülhetett sor, illetve legfeljebb tizennyolc hónapra, ha az érintett személy ismeretlen helyen tartózkodik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 A. S. Szíriából Libanonba utazott, majd átutazott Törökországon, Görögországon, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságon és Szerbián. 2016-ban lépte át a Szerbia és Horvátország közötti határt. A horvát hatóságok megszervezték elszállítását a szlovén határig.

15 A. S. 2016. február 20-án utazott be Szlovéniába. Ezt követően a szlovén hatóságok átadták az osztrák hatóságoknak. Ez utóbbiak azonban megtagadták az Ausztriába való beutazását.

16 2016. február 23-án A. S. Szlovéniában nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő.

17 A szlovén hatóságok azt kérték a horvát hatóságoktól, hogy a „Dublin III” rendelet 21. cikke alapján vegyék át A. S.-t. A horvát hatóságok 2016. május 20-án eleget tettek e kérelemnek.

18 2016. június 14-én a Ministrstvo za notranje zadeve (belügyminisztérium, Szlovénia) úgy határozott, hogy az A. S. által benyújtott, nemzetközi védelem iránti kérelmet nem vizsgálják meg, mivel őt Horvátországnak – e kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamnak – kell átadni a „Dublin III” rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltétel alapján, hiszen A. S. harmadik országból érkezve szabálytalanul lépte át a horvát határt.

19 A. S. az Upravno sodišče (közigazgatási bíróság, Szlovénia) előtt vitatta e határozatot. 2016. július 4-én ezen bíróság elutasította e keresetet, és felfüggesztette a belügyminisztérium 2016. június 14-i határozatának végrehajtását mindaddig, amíg az alapeljárásbeli jogvitában jogerős határozat nem születik. A. S. ekkor kereset nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

20 E körülmények között a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság, Szlovénia) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A [»Dublin III« rendelet] 27. cikke szerinti bírói jogvédelem [az e rendelet] 13. cikk[ének] (1) bekezdése szerinti feltétel előfeltételeinek értelmezésére is vonatkozik-e, amikor olyan határozatról van szó, amely szerint a tagállam nem vizsgálja meg a nemzetközi védelem iránti kérelmet, és egy másik tagállam már vállalta a felelősséget a kérelmező ugyanazon az alapon előterjesztett kérelmének vizsgálatáért, és a kérelmező ezt vitatja?

2) A [»Dublin III« rendelet] 13. cikkének (1) bekezdése szerinti szabálytalan átlépésre vonatkozó feltételt önállóan vagy pedig [a harmadik országok illegálisan {helyesen: jogellenesen} tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 348., 98. o.)] 3. cikkének 2. pontjával és a [2013. június 26-i 610/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2013. L 182., 1. o.) módosított, a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanács rendelet (HL 2006. L 105., 1. o.)] 5. cikkével összefüggésben kell-e értelmezni, amelyek meghatározzák a jogellenes határátlépés fogalmát, és ezt az értelmezést kell-e alkalmazni [a »Dublin III« rendelet] 13. cikkének (1) bekezdése tekintetében?

3) A második kérdésre adandó válaszra tekintettel a [»Dublin III« rendelet] 13. cikkének (1) bekezdése szerinti szabálytalan átlépés fogalmát a jelen ügy körülményei között úgy kell-e értelmezni, hogy nem történik szabálytalan határátlépés, ha valamely tagállam hatóságai a határátlépést az Európai Unió másik tagállamába történő átutazás céljából megszervezik […]?

4) A harmadik kérdésre adott igenlő válasz esetén következésképpen úgy kell-e értelmezni a [»Dublin III« rendelet] 13. cikkének (1) bekezdését, hogy az megtiltja egy harmadik országbeli állampolgár azon [tag]államba történő visszaküldését, ahol eredetileg az [Unió] területére lépett?

5) Úgy kell-e értelmezni a [»Dublin III« rendelet] 27. cikkét, hogy [az e rendelet] 13. cikk[ének] (1) bekezdése és a 29. cikk[ének] (2) bekezdése szerinti határidők nem folynak, ha a kérelmező a bírói jogvédelemhez való jogát gyakorolja, különösen amikor ez egy előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést is magában foglal vagy ha a nemzeti bíróság az Európai Unió Bíróságának válaszát várja egy ilyen kérdésre, amelyet egy másik ügyben terjesztettek elő? Másodlagosan, a határidők ilyen esetben folynak-e, és a felelős tagállamnak ugyanakkor nincs joga ahhoz, hogy elutasítsa a befogadást?”

A Bíróság előtti eljárás

21 A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikke szerinti sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás alkalmazását kérte.

22 A Bíróság 2016. szeptember 27-én az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy nem ad helyt ezen kérelemnek.

23 A Bíróság elnöke a 2016. december 22-én úgy határozott, hogy a jelen ügyet soron kívül kell elbírálni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

24 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a „Dublin III” rendelet 27. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező hivatkozhat az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szembeni jogorvoslat keretében a valamely tagállam határának szabálytalan átlépésére vonatkozó, az említett rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében foglalt felelősségi feltétel téves alkalmazására.

25 A „Dublin III” rendelet 27. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a nemzetközi védelmet kérelmezőnek joga van az átadásra vonatkozó határozatok elleni hatékony jogorvoslathoz, amelyet bírósághoz tény- vagy jogkérdésben benyújtott fellebbezés vagy felülvizsgálati kérelem formájában gyakorolhat.

26 A nemzetközi védelmet kérelmező számára az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szemben rendelkezésre álló jogorvoslat terjedelmét e rendelet (19) preambulumbekezdése akként határozza meg, hogy a nemzetközi jog tiszteletben tartása érdekében az átadásra vonatkozó határozatok elleni, az említett rendeletben bevezetett hatékony jogorvoslatnak egyaránt ki kell terjednie ugyanezen rendelet alkalmazásának, valamint az azon tagállamban fennálló jogi és ténybeli helyzetnek a megvizsgálására, amelynek a kérelmezőt átadják (lásd ebben az értelemben: 2016. június 7-i Ghezelbash ítélet, C-63/15, EU:C:2016:409, 38. és 39. pont).

27 E tekintetben a Bíróság a 2016. június 7-i Ghezelbash ítélet (C-63/15, EU:C:2016:409) 61. pontjában megállapította, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező e jogorvoslat keretében hivatkozhat a „Dublin III” rendelet III. fejezetében a nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatával összefüggésben előírt valamely felelősségi feltétel téves alkalmazására.

28 Ezen ítéletben a Bíróság nem tett különbséget az e fejezetben meghatározott különböző feltételek között, amelyek között szerepel a valamely tagállam határának szabálytalan átlépésére vonatkozó, e rendelet 13. cikkének (1) bekezdésben foglalt feltétel.

29 Kétségtelen, hogy egyedül az említett rendelet 12. cikkében meghatározott feltétel jelenik meg közvetlenül az említett ítélet alapjául szolgáló ügyben.

30 Mindazonáltal ugyanebben az ítéletben a Bíróság által megfogalmazott indokok *mutatis mutandis* érvényesek az ugyanezen rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételre is.

31 Meg kell tehát állapítani konkrétan, hogy a „Dublin III” rendelet 12. és 13. cikkében szereplő feltételek hasonló szerepet töltenek be a felelős tagállam meghatározására e rendeletben létrehozott eljárás során, és így a rendelet alkalmazásában (lásd ebben az értelemben: 2016. június 7-i Ghezelbash ítélet, C-63/15, EU:C:2016:409, 41–44. pont).

32 Hasonlóképp, a valamely tagállamban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó rendszer fejlődése és célkitűzései – amelyeket a Bíróság a 2016. június 7-i Ghezelbash ítélet (C-63/15, EU:C:2016:409) 45–59. pontjában kiemel – is relevánsak az említett rendelet 13. cikke alkalmazásának ellenőrzése szempontjából.

33 Ami a kérdést előterjesztő bíróság által ismertetett azon körülményt illeti, amely szerint az alapügyben valamely másik tagállam már elismerte, hogy felelős a szóban forgó, nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért, hangsúlyozni kell, hogy a „Dublin III” rendelet 26. cikkének (1) bekezdése értelmében az átadásra vonatkozó határozatról csak azután lehet értesíteni az érintett személyt, hogy a megkeresett tagállam beleegyezik e személy átvételébe vagy visszavételébe.

34 Ilyen helyzetben e körülmény nem vonhatja maga után azt, hogy az átadásra vonatkozó határozatnak az e rendelet III. fejezetében szereplő feltételek alkalmazása szempontjából való bírósági felülvizsgálata ki van zárva, különben az említett rendelet 27. cikkének (1) bekezdését megfosztanák hatékony érvényesülése lényegétől. Meg kell egyébként állapítani, hogy a 2016. június 7-i Ghezelbash ítélet (C-63/15, EU:C:2016:409) alapjául szolgáló ügyben a megkeresett tagállam kifejezetten elismerte, hogy felelős a szóban forgó, nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért.

35 A fenti megállapítások összességére tekintettel, az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „Dublin III” rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező hivatkozhat az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szembeni jogorvoslat keretében a valamely tagállam határának szabálytalan átlépésére vonatkozó, az említett rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében foglalt felelősségi feltétel téves alkalmazására.

A második és a harmadik kérdésről

36 Az együtt vizsgálandó második és harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a „Dublin III” rendelet 13. cikkének adott esetben – a 610/2013 rendelettel módosított – 562/2006 rendelet és a 2008/115 irányelv rendelkezéseivel összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy valamely harmadik országbeli állampolgárt, akinek a beutazását eltűrték az első tagállam hatóságai – szembesülve az e tagállamban főszabály szerint megkövetelt beutazási feltételeket nem teljesítő kivételesen nagyszámú harmadik országbeli állampolgár a célból való érkezésével, hogy e tagállamon átutazva nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtson be egy másik tagállamban –, úgy kell tekinteni, hogy az említett első tagállam határát e rendelkezés értelmében véve „szabálytalanul lépte át”.

37 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a mai napon hozott Jafari ítélet (C-646/16) 41–58. pontjából kitűnik, hogy harmadik ország állampolgárának valamely tagállam területére olyan helyzetben való beengedése, mint amely az alapügy tárgyát képezi, nem minősíthető a „Dublin III” rendelet 12. cikke értelmében vett „vízumnak”.

38 Ami az e rendelet 13. cikke (1) bekezdésének értelmezését illeti, először is ezen ítélet 60–72. pontjából következik, hogy jóllehet a határellenőrzés és a bevándorlás területén az Unió által elfogadott jogi aktusok e rendelkezés értelmezéséhez hasznos háttértényezőket képeznek, e rendelet értelmében a valamely tagállam határa „szabálytalan átlépése” fogalmának terjedelme főszabály szerint nem vezethető le közvetlenül ezen jogi aktusokból.

39 Az említett ítélet 73–92. pontjából ezenkívül kiderül, hogy az olyan harmadik országbeli állampolgárt, akit az első tagállam területére az e tagállamban főszabály szerint megkövetelt beutazási feltételek teljesítése nélkül engedtek be a célból, hogy másik tagállamba átutazva ott nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtson be, úgy kell tekinteni, hogy a „Dublin III” rendelet 13. cikkének (1) bekezdése értelmében véve „szabálytalanul lépte át” ezen első tagállam határát, függetlenül attól, hogy ezt az átlépést az alkalmazandó szabályok megsértésével eltűrték vagy engedélyezték, vagy azt humanitárius okokra hivatkozva és a harmadik országbeli állampolgárokra főszabály szerint előírt beutazási szabályoktól eltérve engedélyezték.

40 Végül az a körülmény, hogy a határátlépésre olyan helyzetben került sor, amelyet nemzetközi védelemben részesülni kívánó kivételesen nagyszámú harmadik országbeli állampolgár érkezése jellemez, nincs hatással e rendelkezés értelmezésére vagy alkalmazására (a mai napon hozott Jafari ítélet, C-646/16, 93–100. pont).

41 Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy a „Dublin III” rendelet 3. cikkének (2) bekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke alapján a nemzetközi védelmet kérelmező felelős tagállamnak való átadása nem hajtható végre, ha ez az átadás annak a tényleges kockázatát vonja maga után, hogy az érintett ezen 4. cikk értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve (lásd ebben az értelemben: 2017. február 16-i C. K. és társai ítélet, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 65. pont). Az átadás nem hajtható végre tehát, ha a nemzetközi védelemben részesülni kívánó kivételesen nagyszámú harmadik országbeli állampolgár érkezése nyomán a felelős tagállamban ilyen kockázat áll fenn.

42 Következésképpen a második és harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „Dublin III” rendelet 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely harmadik országbeli állampolgárt, akinek a beutazását eltűrték az első tagállam hatóságai – szembesülve az e tagállamban főszabály szerint megkövetelt beutazási feltételeket nem teljesítő kivételesen nagyszámú harmadik országbeli állampolgár a célból való érkezésével, hogy e tagállamon átutazva nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtson be egy másik tagállamban –, úgy kell tekinteni, hogy az említett első tagállam határát e rendelkezés értelmében véve „szabálytalanul lépte át”.

A negyedik kérdésről

43 A második és harmadik kérdésre adott válaszra tekintettel nem szükséges megválaszolni a negyedik kérdést.

Az ötödik kérdésről

44 Az ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a „Dublin III” rendelet 13. cikkének (1) bekezdését és a 29. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésekben előírt határidők továbbfolynak az érintett, átadásra vonatkozó határozattal szembeni jogorvoslat benyújtását követően, akkor is, ha az eljáró bíróság úgy határozott, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordul a Bírósághoz.

45 A „Dublin III” rendelet felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételekről rendelkező III. fejezetében szereplő 13. cikkének (1) bekezdése a második mondatában úgy rendelkezik, hogy a valamely tagállam határának szabálytalan átlépésére vonatkozó feltételen alapuló tagállami felelősség 12 hónappal e szabálytalan határátlépést követően megszűnik.

46 Az említett rendelet VI. fejezetének átadásra vonatkozó VI. szakaszában szereplő 29. cikkének (2) bekezdése értelmében, amennyiben a megkereső tagállam részéről a felelős tagállamnak történő átadásra nem kerül sor a hat hónapos határidőn belül, ez utóbbi tagállam mentesül az érintett személy átvételére vagy visszavételére vonatkozó kötelezettség alól, és a felelősség a megkereső tagállamra hárul.

47 E két rendelkezésből következik, hogy a bennük foglalt mindkét határidő arra irányul, hogy időben korlátozza a tagállam „Dublin III” rendelet alapján fennálló felelősségét.

48 Ugyanakkor az említett rendelkezések szövegéből és e rendeletben elfoglalt helyéből egyaránt az következik, hogy e határidők az említett rendeletben bevezetett eljárás két különböző szakaszában alkalmazandók.

49 Így a „Dublin III” rendelet 13. cikkének (1) bekezdése említett határidő az e rendelkezésben foglalt feltétel alkalmazási előfeltételét képezi, és tiszteletben tartására ügyelni kell a felelős tagállam meghatározására irányuló eljárás során, amelynek végén adott esetben átadásra vonatkozó határozatot fogadnak el.

50 Ellenben e rendelet 29. cikkének (2) bekezdése az átadásra vonatkozó határozat végrehajtására vonatkozik, és csak akkor alkalmazható, amikor az átadás elve teljesül, vagyis leghamarabb akkor, amikor a megkeresett tagállam elfogadta az átvétel vagy visszavétel iránti megkeresést.

51 Az e két határidőre vonatkozó szabályokat tehát az említett rendeletben bevezetett eljárásban betöltött sajátos céljukat figyelembe véve kell meghatározni.

52 Ami először is a „Dublin III” rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében foglalt határidőt illeti, meg kell állapítani, hogy e rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében az e rendelet III. fejezetében megállapított feltételek szerinti felelős tagállam meghatározása során azt a helyzetet kell alapul venni, amely a kérelmező nemzetközi védelem iránti kérelmének valamely tagállamhoz történő első benyújtásakor fennállt.

53 Következésképpen az említett rendelet 13. cikke (1) bekezdésének utolsó mondatát úgy kell értelmezni, hogy abból az következik, hogy azon tagállam, amelynek külső határát szabálytalanul lépte át a harmadik ország állampolgára, e rendelkezés alapján többé nem minősül felelősnek, ha e határ szabálytalan átlépését követő tizenkét hónapos határidő már lejárt azon időpontban, amikor a kérelmező a nemzetközi védelem iránti kérelmét először benyújtotta valamely tagállamhoz.

54 Ilyen körülmények között, az átadásra vonatkozó határozattal szembeni jogorvoslat előterjesztése, amely szükségszerűen annak közlését, és így a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtását követi, jellegénél fogva nem lehet semmilyen hatással a „Dublin III” rendelet 13. cikke (1) bekezdésében foglalt határidő számítására.

55 Olyan helyzetben, mint amely az alapügyben szerepel, ahol a nemzetközi védelem iránti kérelmet a valamely tagállam határának szabálytalan átlépését követő tizenkét hónapon belül nyújtották be, a „Dublin III” rendelet 13. cikke (1) bekezdésének utolsó mondatában foglalt szabály nem akadályozza meg e felelősségi feltétel alkalmazását.

56 Ami másodsorban a „Dublin III” rendelet 29. cikke (2) bekezdésében foglalt határidőt illeti, egyrészt e cikk különböző bekezdései közötti kapcsolatból, másrészt e határidő kezdőpontja vonatkozásában e rendelkezésben foglalt bármely pontosítás hiányából az következik, hogy e rendelkezés csupán e rendelet 29. cikkének (1) bekezdésében foglalt, az átadás végrehajtására vonatkozó határidő lejártának következményeit határozza meg (lásd analógia útján: 2009. január 29-i Petrosian ítélet, C-19/08, EU:C:2009:41, 50. pont).

57 Márpedig a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (1) bekezdése figyelembe veszi a jogorvoslat esetleges előterjesztésének következményeit azzal, hogy előírja, az átadás végrehajtására rendelkezésre álló hat hónapos határidő az e rendelet 27. cikke (3) bekezdésének megfelelő halasztó hatály esetén a fellebbezéssel vagy felülvizsgálattal kapcsolatos jogerős határozattól kezdődik.

58 Következésképpen az olyan jogorvoslat előterjesztése, mint amely az alapügy tárgyát képezi, halasztó hatállyal bír, ami azzal jár, hogy az átadás végrehajtására rendelkezésre álló határidő csupán főszabály szerint hat hónappal az e jogorvoslatot elbíráló jogerős határozat meghozatalát követően jár le.

59 A fentiekre tekintettel az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „Dublin III” rendelet 13. cikke (1) bekezdésének az e rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett második mondatát úgy kell értelmezni, hogy az átadásra vonatkozó határozattal szembeni jogorvoslat előterjesztése nincs hatással az említett 13. cikk (1) bekezdésében előírt határidő számítására.

60 Az említett rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ilyen jogorvoslat előterjesztése azt vonja maga után, hogy az e rendelkezésekben foglalt határidő csupán az e jogorvoslatot elbíráló jogerős határozattól kezdődik, ideértve azt is, amikor az eljáró bíróság úgy határozott, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordul a Bírósághoz, amennyiben az említett jogorvoslat ugyanezen rendelet 27. cikkének (3) bekezdése értelmében halasztó hatállyal bír.

A költségekről

61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) **Az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező hivatkozhat az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szembeni jogorvoslat keretében a valamely tagállam határának szabálytalan átlépésére vonatkozó, az említett rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében foglalt felelősségi feltétel téves alkalmazására.**

2) **A 604/2013 rendelet 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely harmadik országbeli állampolgárt, akinek a beutazását eltűrték az első tagállam hatóságai – szembesülve az e tagállamban főszabály szerint megkövetelt beutazási feltételeket nem teljesítő kivételesen nagyszámú harmadik országbeli állampolgár a célból való érkezésével, hogy e tagállamon átutazva nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtson be egy másik tagállamban –, úgy kell tekinteni, hogy az említett első tagállam határát e rendelkezés értelmében véve „szabálytalanul lépte át”.**

3) **A 604/2013 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének az e rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett második mondatát úgy kell értelmezni, hogy az átadásra vonatkozó határozattal szembeni jogorvoslat előterjesztése nincs hatással az említett 13. cikk (1) bekezdésében előírt határidő számítására.**

Az említett rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ilyen jogorvoslat előterjesztése azt vonja maga után, hogy az e rendelkezésekben foglalt határidő csupán az e jogorvoslatot elbíráló jogerős határozattól kezdődik, ideértve azt is, amikor az eljáró bíróság úgy határozott, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordul a Bírósághoz, amennyiben az említett jogorvoslat ugyanezen rendelet 27. cikkének (3) bekezdése értelmében halasztó hatállyal bír.

Aláírások